

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Străinăt.
Pe an cor. 12.—
— Un nr. 8 fill. —

OLTEANUL

INSERTIUN!

se primesc cu
prețul redus.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

MESERIILE.

II.

E afară de ori-ce îndoială, că năcazurile oamenilor din lumea aceasta sunt multe și mari. Om fără năcazuri nu poate fi (exista) pe lume. Unul are una, altul are alta. Ce are unul, nu are celalalt, că pre când unul e prea avut (bogat), celalalt e prea sărac, amărât și năcăjit. Bogatul are avere și bani destui, dar de cele mai multe-ori n'are sănătate; săracul e sănătos ca piatra, dar n'are ce-i trebuie. Unul are ce mânca, însă nu poate, altul ar mânca, însă... însă... n'are ce. Vedeți, dar cum e lumea aceasta, oameni buni! Și unul și altul e nefericit în felul său!

Din aceste cât de puține cuvinte (vorbe) s'ar părea, că zău în lumea aceasta omul n'ar avea nici o mulțămire, de oare-ce nimeni pe lume nu poate avea toate pe voce, toate pe plac. În parte e și așa, de vreme-ce însăși scriptura numește lumea aceasta „valea plângerilor”. Dar totuși și aici este o ușită de scăpare, este o punte mijlocitoare de trecere: cel năcăjit să n'aibă numai partea năcazurilor, iar cel îndestulit și îmbuibat să n'o ducă tot în petreceri și voie bună.

Și de unul și de altul să îngrijește bunul Dumnezeu; cel năcăjit să nu cadă în desnădejde (desperare) să-și urască viața și să-și roage și dorească moartea, — cel îmbuibat petrecându-și și făcându-și toate poftele inimii să nu-și uite de Acela, căruia numai are să-i mulțumească de toate și pentru toate câte le are! De aici adevărul curatului adevăr că: **singură dreptatea lui Dzeu este dreptatea cea adevărată!**

Am zis, că cu toate valurile și năcazurile lumii acesteia este totuși și o punte mijlocitoare de trecere.

Aceea punte o află și ni-o spune mintea sănătoasă și credința cea adevărată și stă într'aceea că **»fie-care să se mulțumească cu ce are și să se împace cu soarta sa, si-**

lindu-se (nizuindu-se), că cel sărac prin muncă statornică și prin cruțare să-și îmbunătățească starea cea rea», ușurându-și soarta sa și a urmașilor săi, ear bogatul (avutul) să nu fie ca bogatul cel nemilos și împietrit din scriptură: să trăească numai pentru sine și ai săi, fără a auzi și fără a vedea năcazurile și nevoile celor lipsiți, nevoiași și amărați și fără a-le întinde mâna de ajutor în năcazuri și nevoi numai din prisosința sa, numai din rămășițele mâncărilor sale, cari la el nu se mai folosesc de nimeni, ori poate numai să aruncă în gunoiu.

Acei oameni, cari n'au milă de nimeni, fiind-că ei se bucură de toate bunătățile pământului, cum oare pot să aștepte milă (îndurarea) lui Dumnezeu și fericirea viitoare?!

Drept, că mulți oameni cari se resfață în „de toate” zic, că pentru ei aici pe pământ e **raiul**, ear pentru cei nevoioși și amărați, că ei aici pe pământ sunt în **iad!**... Dar drept s'o spunem, că aceia nu știu ce fac și nici nu știu ce zic n'au nici o credință, de aceea s'a depărtat îngerul Dnului care ne luminează, apără și conduce (povățuiește) pe căile cele bune și adevărate, pentru că învățătura noastră creștinească ne spune, că nu aceasta este viața cea adevărată, ci aceea „ce va să fie!”

Dumnezeu însă e bunul și adevăratul Părinte al tuturor. Noi toți suntem fiii săi. Deopotrivă ne întinde ajutorul său după vrednicia, hărnicia și credința noastră, dar ni-a lăsat voie liberă (slobodă) și minte, cu ajutorul căreia să ne îndreptăm, viața în lumea aceasta. Cel-ce ascultă de minte pe aceasta schinteie Dumnezeiască, acela o duce bine, iese bine în toate lucrările sale; cel-ce însă n'ascultă de minte, de acest sfătuitor înțelept și adevărat, ci numai de poftele trupesti și lumești, cari îl afundă tot mai tare în păcate și întunecă și orbesc mintea și judecata sănătoasă, acela nu merge bine, acela are să ajungă rău,

acela în sfârșit are să-și blasteme urșita, să-și urască viața, pe care în urma multor păcate și fărădelegi o simte și vede numai ca o povară, dorește și să se scape cumva de ea. Iată unde duc poftele fără saț, destrăbălările și viața necumpătată, petrecută în păcate și fărădelegi!?

Deci, iubii mei frați și toți aceia cari vă iubiți viața și voiți să fiți folositori vouă și urmașilor voștri, ferți-vă de a apuca încă din tinerețe pe căile cele rele și păcătoase, că: **»Năravul dela fire n'are leuire! Și iarăși: »Ce înveți în tinerețe, aceea știi la bătrânețe!»** Ai învăț și deprins lucruri bune și folositoare tot aceea vei face-o și deprinde-o și la bătrânețe. Ai învățat însă și deprins lucruri rele la tinerețe, tot aceea vei face-o și deprinde-o și la bătrânețe.

Cine ce învață, moartea'l desvață! Sfătuiescu-vă deci pe toți părinții, pe cari v'a dăruit Dumnezeu cu copii, că mai mult ca de vederea ochilor voștri să îngrijiți de buna lor creștere, de povățuirea lor pe căile omenei și creșterea în frica lui Dzeu!

Mai ales (mai bun) este numele cel bun (omenia) decât avere multă — zice iarăși sfânta scriptură, care este balzamu vieții celor credincioși, după cum și cu alt prilej am mai zis.

Așadară în copii să nu privim (să nu-i ținem) o povară, ori chiar bătaia lui Dzeu, ci să-i ținem (privim) ca darul cel mai mare al lui Dzeu. **»Pe cine urește Dzeu îl pierde»,** adică nu-i dăruiește copii; ear pe cine iubește Dzeu acela îi dăruiește copii sdraveni și sănătoși și-i lungește și viața — zice deasemenea tot sfânta scriptură.

Dar dacă bunul Dumnezeu din marea sa iubire și bunătate cătră noi ne dăruiește copii, noi pe lângă aceia că avem să-i fim mulțamitori, trebuie să-i fim și recunoscători dându-le acela — pe lângă învățătura de carte și creșterea cea mai aleasă. Numai atunci ne facem vrednici de darul, ce ni l'a dăruit bunul Dumnezeu, altcum

osânda cea mai grea și rea, are să ne ajungă, pentru că am ascuns »talantul în pământ» pentru-că ne-am făcut vinovați noi înșine prin vorbe, nesocotințe și pilde (exemple) rele, de, sau la creșterea lor cea rea, carea poate le-a omorât trupul și le-a pierdut sufletul. Sfânta scriptură la astfel de rele învățături zice: «Vai de acela prin care a venit sminteala în lume»!

Da, în astfel de împrejurări, acei părinți cari știu că nu sunt în stare a da copiilor lor o bună creștere, sau că chiar s'au făcut vinovați de reaua creștere ce li-au dat-o, zic, în astfel de caz (întâmplare împrejurare) acei părinți au să se înfioreze și cutremure că greu păcat au săvârșit și că prin urmare, grea și înfiorătoare osândă (pedeapsă) îi va ajunge.

(Va urma).

Cultura femeii române.

Cred, că și azi sunt mulți, cari nu sunt în clar asupra înțelesului cuvântului cultură. Împrejurarea, că cunoști o limbă streină în afară de cea maternă, încă nu-ți dă dreptul să te conzideri de om cult și nici aceea că ști cine a fost Homer, Iuliu Cesar, Schiller, Mozart, Eminescu, Petofi etc. nu îți dă dreptul să te numești om cult. În fine nici faptul, că ai cunoștință în chemie, electricitate, sau în alte teorii, nu te ridică pe un nivel mai înalt. Din contră, se recer alte condițiuni, între cari cele mai importante sunt starea sufletească superioară, vedere largă, să fi acceptabil la toate frumsețele existente, să te ridici mai presus de neînsemnatele interese zilnice ale vieții tale egoiste și să vezi că afară de viața ta, a vecinului tău mai există și dăinuiește viața cea mare a omenirii și a societății în care te afli.

Cultura în genere nu e altceva decât o activitate artificială. Materialul e natura omului, e copilul unor părinți și străbuni dintr'un anumit popor. Când a zărit lumina zilei, omul e isprăvit numai ca făptura animalică și nu ca omenească.

Animalul își dobândește însușirile și calitățile sale numai prin creșterea continuă a organelor sale și prin imitarea tovarășilor săi de viață, omul însă devine om numai prin strânsa relațiune cu viața colegilor săi și prin schimbul de idei și simțăminte. Desvoltarea omului se produce foarte încet, căci viața lui e o învățatură îndelungată, și cuprinde posibilități, cari sunt străine animalelor. Sau dacă vorbim în limba noastră populară „animalul ajunge animal prin natură, omul ajunge om numai prin cultură.

De câtva timp s'a ivit așa zicând pe neașteptate un fenomen curios și rar, putem

zice de tot strein în viața românească a Făgărașului. E vorba de Reuniunea femeilor române gr. or. de aici. După o viață sau mai bine zis un somn carea sămănă cu preambulul morții ambele Reuniuni în decursul anului 1908 au început a da semne de viață și onoare celor două reprezentante ale Reuniunilor surori, fără sgomot și reclamă la 15 Faur a. c. s'a redeșteptat din letargia în care jurstările le aruncase. Petrecerea împreună cu producțiune literară musicală din 15 Faur a. c. după mulți zeci de ani a fost prima petrecere cu colorit românesc, menită de a contribui pe calea adevărată la ajungerea scopului moral.

Așa se părea că Reuniunile stăpânite de remuscarea timpului pierdut în nelucrare practică, acum ardea de nerăbdarea de a repara pierderea aceea, căci însufleții cu toții de rezultatul obținut, unii se bucurau și să străduiau a continua realizarea scopului pe cale cinstită a progresului și înaintării și din punct de vedere, a materialului, așa încât năsuințele acestora au fost la începutul anului curent încoronate de succes, căci a câștigat cu ocaziunea adunării generale a Reuniunii gr. or. preste 30 de membre nouă, ear pe de altă parte la alții s'a redeșteptat viermele egoismului și al invidii contra acelora, sub a căror conducere s'a obținut rezultatul amintit.

Deci neînsemnate interese ale vieții egoiste a luat un curent îngrijitor, pe care organul de publicitate „Țara Oltului” se încearcă al apăra și propaga. Dar zădărnice sunt toate încercările, căci o fracțiune a unei idei greșite, cari propagasă egoismul și invidia, nici odată nu va putea învinge pe cale cinstită năsuințele unei vederi mai largi, ce e acceptabile la frumsețele existente, a acelei stări sufletești superioare, care se ridică mai presus de interesele zilnice ale vieții egoiste și care recunoaște, că afară de viața ei mai există, viața cea mare a omenirii, există la noi în Făgăraș o nouă rezervă de rezistență în jumătatea cealaltă femeiască a neamului nostru, care își pricepe misiunea.

Din fericire nu am ajuns încă atât de departe încât, cu toate atacurile neprecugetate și sforțate a-le clicășilor, societatea românească din Făgăraș să fie în primejdie imediată, căci ceea-ce se scrie și cuprinde articolul publicat sub Nrul 26 a foii „Țara Oltului” sub titlul „Spre demolite” (?) e numai o mistificare un pamflet gazetar, dar pe de altă parte recunoaște ceea-ce până acum au denegat, — adevă, că la 7 Martie a. c. Reuniunea femeilor române gr. or. fiind legal convocată în mod corăspunzător legilor, existente și conform statutului întărit de guvern s'a constituit pe un nou period de 3 ani, și că fosta casieră și fostul secretar denegând estradarea documentelor, reprezentantele de nou alese au trebuit să recurgă la ajutorul forului competent.

Ce e mai trist și dureros în cauză este că un bărbat de conziliu, care a servit atâta ani la administrație, care a ocupat postul de protonotar, și care ar trebui să știe legile administrative, el singur s'a

pus apărător al ilegalităților anulate din partea forului administrativ prin sentință. Dacă era acum 20 de ani cunoscut principiul, ce-l apăra avocatul Dr. Ioan Turcu protonotar în penziune, atunci la alegerile acelea municipale, majoritatea care fiind nemulțumită cu candidatul de vice-comite și se retrase dela alegere, putea să continue în birtul lui Hanner alegerile și să aleagă pe candidatul său, și atunci după conceptul acestor partisans respectivul și azi putea fi vice-comite.

Toemai așa s'a întâmplat cu alegerea D-nei Eugenia Dr. Turcu, căci după ce Reuniunea femeilor în adunarea legală convocată și în conformitate cu statutul ținută s'a constituit în mod legal, pe un nou period de 3 ani, cei nemulțumiți cu alegerea după o lună de zile a ținut ei altă adunare și s'au ales prezidinta lor, pe D-na Eugenia Turcu.

Și dacă aceasta alegere o apăra bărbatul, e de esplicat, dar să o apere acela care ocupa mai ieri-alaltăieri locul funcționariului care a anulat alegerea aceea, e o ironie.

Aici deci e periclitată și serios amenințată cultura femeii române prin înăurirea unui mediu străin. Aici adevărata femeie română are locul de a desfășura activitatea ei socială.

Și cine ar putea disprețui rolul ei, partea ei de muncă? Cine ar putea rezista când factorul cel mai neinvins, gingășia și dragălașia, patima, credința, ambiția, cinstea morala femeii adevărată vor intra în lupte? Cât de mare și puternică poate fi înăurirea femeii, când e vorba de a păstra curățenia culturii și morali.

Dacă bărbatul e espus afară de casă influinții culturii streine prin ocupațiile sale, atunci când acasă în familie se va păstra curățenia caracterului, conștiinții, moralei planurile fie cât de diametral opuse ale vieții egoistice, nici odată nu vor isbuti, ci curățenia caracterului, apărarea adevărului, a dreptății, a moralității se va dovedi mai puternic, decât brațul celui mai periculos inimic.

Legile cele mai asupritoare, cele mai draconice, loviturile cele mai cumplite, asalturile cele mai furioase și atacurile, batjocurile cele mai perfide se vor sfărma nimice la picioarele celui mai blând vrăjmaș ale adevăratei femeii române și o privire, un gest, un cuvânt șoptit pe buzele dulci și fine vor fi arme mai înfricoșate decât armele ce le folosesc adversarii culturii femeiești în foaia „Țara Oltului”.

Misiunea inteligenții femeilor române este a străbate cultura și în straturile mai inferioare a surorilor, ear dacă încercările acestea le clasifică și persiflează clicășii cu batjocuri la adresa celor ce așteptau poezie și învățături dela susorile mai înaintate în cultură, atunci nu e mirare că se revoltează fiecare simț adevărat omenesc.

Și iacă un teren detot neglijat până azi spre care începem a ne retrage ca în o redută inespugnabilă a rezistenții noastre, care va fi un centru de apărare de de-

NOVÁK JÁNOS

MAGAZIN DE MODĂ
pentru Dame și Domni. Făgăraș.

DELAIN de lână și de spelat, BATIST de
mătăse, PÂNZĂ pentru toalette și

ZEFHIER englezesc in mare asortiment.

fenzivă și putea servi și ca ofensivă pentru recucerirea facultăților însușirilor și moravurilor morale culturale a le femeii române.

† Bartolomeiu Baiulescu.

(Urmare și fine).

Răposatul Baiulescu își da pe deplin seamă de răspunderea, ce a luat-o asupra sa, când a primit darul preoției, și drept aceea în totdeauna s'a năzuit a se apropia cât mai mult de idealul luminos al unui preot adevărat, și cum am zis mai înainte, el s'a apropiat în multe provincie de acest ideal, așa încât, acum la încheierea carierei și totodată a vieții sale, îl putem numi cu drept cuvânt: preot „după rândueala lui Melhisedec”.

În ale bisericii el era cu totul devotat chemării sale. Cu evlavie și fără preget a slujit el la altarul Dumnezeesc peste o jumătate de veac și numai bătrâneța și neputința l'au silit în cele din urmă să se retragă dela serviciul, care-i era așa de scump și pe care-l îndeplinea cu atâta devotament. Da chiar retras în odaia sa, unde-l reținea boala și neputința, eu sunt încredințat că nu înceta a înălța rugă la Tronul Părintelui ceresc, cuprinzându-ne în rugăciunile sale pe noi toți parohienii săi.

Dar evlavia și zelul în îndeplinirea datoriilor sale duhovnicești răposatul Baiulescu le știa împreună totdeauna cu învățătura creștinească, mângâitoare, povățuitoare și înălțătoare de suflete. Până în timpul din urmă, când boala și bătrânețele îl slăbiseră, el nu lăsa nefolosit nici un prilej pentru a folosi cuvântul lui Dumnezeu și a da poporenilor săi atât învățături folositoare pentru viața pământească, cât și povești pregătitoare pentru viața de apoi.

Și învățăturile lui pătrundeau adânc în sufletele ascultătorilor, de oare-ce erau eșite din inimă și mergeau la inimă.

Prin ceea-ce a influențat însă dânsul mai mult asupra parohienilor săi, a fost nu

atât cuvântul său, cât mai mult *exemplul*, ce-l da el prin însăși viața sa, și fără de care nici chiar cuvintele cele mai frumoase și cele mai elocvente n'ar fi avut nici o valoare.

El, care predica activitatea, era însuși deosebit de activ; el care lauda cumpătarea era însuși cumpătat; el care premărea virtutea era însuși virtuos; el care predica pacea și buna înțelegere, era însuși iubitor de pace; el, care recomanda învățătura, era însuși iubitor de învățatură; el care sfătuia pe alții, cum să-și crească copiii, da însuși o creștere de model copiilor săi.

De aceea părintele Baiulescu se și bucura de atâta stimă și încredere, nu numai din partea parohienilor săi, ci și din partea altora, încât mulți la vreme de năcaz veneau să-și caute povață și mângăere la dânsul.

Dar mult regretatul răposat nu și-a îndeplinit datoria sa numai înaintea altarului și în sânul familiei sale, ci și în mijlocul societății, în care viețuia.

Ca preot tânăr, dânsul a învățat ani îndelungați preceptele Religiei pe școlarii români dela școalele străine din acest oraș, a îngrijit de cele sufleteste pe soldații români de legea răsăriteană, cari se aflau în garnizoană aici, a dat mângăerile Religiei celor bolnavi în spital și a vestit cuvântul lui Dumnezeu celor întemnițați, obținând în diferite rânduri laude meritate și distincțiuni dela capii bisericii noastre de pe vremuri. — Și toate acestea nu pentru plată, nu pentru câștig, ci numai cu dorința de a face bine și a-și îndeplini datoria de păstor sufletesc.

De asemenea cum se știe, dânsul a funcționat vreme îndelungată ca profesor de religie la școala noastră reală și comercială, a avut partea cea mai însemnată la înființarea Reuniunii pentru sprijinirea meseriașilor români, a fost unul din membrii cei mai zeloși ai corporațiilor administrative dela școalele noastre centrale și ai Reprezentanței orașului Brașov, a redac-

tat 4 ani de zile foaia „Meseriașul român”, și cu ocazia înălțării locașului D-zeesc, în care ne aflăm, a scris monografia parohiei noastre.

În adevăr, o viață rodnică, plină de fapte frumoase, ca un pom încărcat de roadele cele mai alese.

Și când ne gândim, că toate acestea le-a îndeplinit un bărbat fără pregătiri înalte academice, care și-a adunat cunoștințele mai mult prin râvna s'a particulară, decât pe băncile școalelor, trebuie să ne întărim în convingerea, că nu diplomele multe și mari fac pe omul om, ci în prima linie energia personală inteligența înăscută și hotărârea de a face bine semenilor săi.

Nu a fost mare capitalul de cunoștințe cu care și-a început răposatul cariera sa preotească, dânsul însă a înmulțit neîncetat acest capital; n'a lăsat îngropat talantul, ce-l primise dela Dzeu, ci l'a întrebuințat cu folos spre binele său și al altora.

Cuvine-se deci, să aducem tributul nostru de recunoștință la siciul acestui bărbat meritat, al acestui părinte bun și păstor devotat, să-i mulțumim cu lacrimile în ochi pentru tot binele, ce ni l'a făcut, și să rugăm sufletul lui, trecut în sferile senine ale eternității, să planeze și pe viitor cu bunăvoință asupra noastră.

Iar, Tu, părinte al îndurărilor, care ne stăpânești și porți grijă de toți, și înaintea căruia se află acum sufletul răposatului Bartolomeiu Baiulescu, ia sub sfânta Tăpază parohia noastră văduvită, mângăe-ne în durerea noastră, și trimite-ne un urmaș vrednic al aceluia, pe care ai aflat de bine a-l chema din mijlocul nostru!

Jubileu.

Unul dintre cei mai distinși civi ai orașului nostru Dl Teodor Max major ces. și reg. în penziune își serbează la 24 Iulie a. c. jubileu de 80 ani al etății și 40 ani ca curator al bisericii rom. cat. din loc.

Iubilantul după ce în anul 1857 din

FOITA.

Lungilă, Lățilă și Ager-văzătorul.

(Poveste slavă)

(Urmare și fine).

Venind apoi vrăjitorul și văzându-o lângă el, ochii îi sclipeau de mânie și pac! iar îi plesni un cerc de fier de pe trup și căzu jos rupt în două. Bombăni ceva din gură și ieși cu fata din odaie.

A doua zi o petrecură tot ca în ziua dintâi. După cină vrăjitorul iară aduse fata, privi crunt în ochii feciorului de craiu și zise în batjocură: „acum să se arete, cine e mai tare, învingi tu, ori înving eu?” și cu asta se depărta. Acum se încordară toți și mai tare, să nu adoarmă, nu voiau nici barămi să șadă, voiau să se plimbe toată noaptea. Dar, de geaba, erau fermecați; mergând, adormiră unul după altul, și fata iară se făcu nevăzută.

Dimineața iară se trezi feciorul de craiu mai întâi și ne văzând fata de craiu trezi pe Ager-Văzătorul: hei scoală Ager-Văzătorule! Uită-te unde-i fata de craiu?

Ager-Văzătorul privi lung pe fereastră: Ei ei, domnul meu, e departe, binișor departe. La depărtare de trei sute mile de aici este Marea-neagră, pe fundul Mării, la mijloc este o scoică, în scoică este un inel de aur, inelul acesta este ea. Dar, nu fi îngrijat, o găsim noi. Astăzi însă Lungilă trebuie să iee și pe Lățilă cu noi, pentru-că vom avea lipsă de el.

Lungilă luă pe Ager-Văzătorul pe un umăr pe Lățilă pe celalalt, și merse cu pași de câte trezeci de mile. Când au ajuns la Marea-neagră, Ager-Văzătorul îi arătă unde să caute scoica în apă. Lungilă își întinse mâna cât a putut de tare, dar n'a putut-o întinde până la fund.

Așteptați fraților, așteptați nițel, aici trebuie să vă ajut eu, zise Lățilă și începu să se umfle cât i-a îngăduit foalele, apoi se așeză la țarmure și începu să înghită. În câteva clipe a scăzut apa așa de tare, în cât Lungilă ajunse cu ușurință până la fund și scoase scoica. El luă inelul, poftii tovarășii să i-se suie pe umeri și plecă iute îndărăt. Pe drum însă, îi era prea greu să fugă cu Lățilă, pentru-că acesta tot mai avea Marea jumătate în foale, de aceea, într-o livadă l'a scuturat jos de pe umăr. Să fi auzit ce sgomot s'a făcut, gândeai că a căzut un sac de pe turn, și într-o clipă li-

vada întreagă era sub apă, de credeai, că este un lac mare; însuși Lățilă abea a ieșit din el.

Intr'aceea, în castel, feciorul de craiu își pierduse tot curajul. Începeau să se arate zorile dimineții deja și argații lui încă nu se înapoiaseră și cu cât roșăța dimineții se arată mai înflăcărată de după munți cu atâta-i era și frica mai mare... fruntea i-o cuprinse sudori de moarte.

Puțin după aceea se ivi la răsărit soarele ca o fășie subțire de foc... atunci ușa sare deodată, bubuind, ca un trăsnet și pe prag stătea vrăjitorul și se uita prin odaie și, nevăzând fata de craiu, răsă batjocuritor și intra în odaie. Dar, în minuta aceea o fereastră sare în mii de bucăți și inelul de aur cade pe podele și fata iarăși era de față.

Ager-Văzătorul adevă văzuse, ce se petrece în castel și în ce primejdie se află domnul său și-i spuse lui Lungilă. Acesta mai făcu un pas și aruncă inelul pe fereastră în odaie.

Vrăjitorul începu să sbiere de mânie încât se cutremura castelul și pac! îi plesni al treilea cerc de fier și-i căzu jos... vrăjitorul se prefăcu în corb și fugi pe fereastră spartă.

motive sanitari s'a retras din serviciul activ militar, în care după vulmerarea câștigă în luptele anilor 1859 și 1866 cu rangul de căpitan, în penziune, învățat a fi în activitatea continuă de muncă, s'a dedicat serviciului școalei biserice și a orfanilor. Biserica română cat. l'a ales de curatorul său acum sunt 40 de ani și în funcțiunea aceasta onorifică a prestat atari servicii nu numai biserice sale dar și altor biserici sorori încât ș'a câștigat merite neperitoare pe terenul acesta; au adunat vestminte biserice pentru 25 claustre ardelene pentru 130 biserici rom. cat. pentru 2 claustre a minoriților și 4 biserici gr. or. din Ungaria și România. Clădirea școalei elementare rom. cat. are mulțumi ezistente și jubilentului cu o îngrijire părintească cu jertfe proprii a câștigat mijloacele pentru clădirea și susținerea acestei școale și a corpului învățătoresc, dânsul a câștigat prin continuă activitate adresându-se și la curțile regești și împărătești, mijloacele pentru înfrumusețarea biserice, dar nu ș'a uitat nici de locul de odihnă a credincioșilor căci cu ajutorul soldaților din garnizoana Făgărașului au pus cimiterul biserice gr. cat. în o stare care poate concura cu cimiterul cari s'a susținut numai cu mari jertfe materiale.

O deosebită plăcere și mângăere sufletească au arătat jubilentul de a apăra și reprezenta interesele orfanilor, în vreme de aproape 40 ani au fost tutorul la 180 de orfani, ocupând tot odată și postul onorific de asesor orfanal esterul în care funcțiuni de multe ori au avut și neplăceri ivite în urma convingerilor sale și a activității conștiințioase de apărare a intereselor orfanilor. 35 ani a fost reprezentele orașului și 25 ani membru municipal.

Dacă socotim numai munca și speșele prestate de jubilentul în afaceri filantropice, din consemnările purtate cu cea mai mare punctuozitate se constată că în timpul acesta de 40 ani au scris 95000 de preții pentru ajutorare și a cheltuit din punga proprie tot atâtea de mărci postale împreună cu espedarea petițiilor.

Meritele câștigate de jubilentul partial-minte a aflat recunoștință în avansământul la postul de major și conferirea ordinului

Atunci fata cea frumoasă începu să vorbească numai de cât și mulțumi feciorului de craiu că a scăpat-o, și se făcu roșie ca un trandafir. Dar în castel și în jurul lui au început a învia toate: cela, care ridicase în sală sabia, lovi în aer și puse sabia'n teacă; cela, care se lovise de prag, căzu la pământ, dar se ridică îndată și se prinse de nas, să se convingă, dacă este încă întreg; cel de lângă sobă duse friptura la gură și mănca mai departe, și astfel toți își urmau lucrările de acolo de unde încetaseră. În grajduri caii băteau cu copitele și renchezau. Veseli... arborii de pe lângă castel începură să nverzească, ca iedera, pe livezi răsărise flori de flori, sus în aer tremura glas de ciocărlie, iar în râurile repezi inotau cete de pescuți. Era numai viață numai veselie.

În odaia în care se afla feciorul de craiu, intrară într'aceea domni mulți și-i mulțumiră că i-a scăpat. El însă le zise: „Nu-mi sunteți datori să-mi mulțumiți, dacă n'ar fi fost pe lângă mine credincioșii mei argați Lungilă, Lătilă și Ager-Văzătorul, așa și eu aș fi ceeace ați fost voi“. Și'n-

ordinului Francisc Iosif, Albrect, ordinului pal Gligor, Silvestru și Cavaler al ordinului Pius, a regelui săsesc, pentru merite militare, și multe alte distincțiuni. Jubilentul e sindicul franciscenilor din Făgăraș și confrate general al acestora.

Un atare bărbat, ca cum este jubilentul, ș'a câștigat și iubirea conlocuitorilor din acest oraș, fără deosebire de naționalitate și confesiune, și toți recunosc meritele câștigate, și și noi ne alăturăm cu plăcere la serbarea aceasta meritată și îi dorim jubilentului ca Dzeu să'l înă mai mulți ani în deplină sănătate ca să mai poată da ajutor celor lipsiți.

oooooooooooooooooooo

INVITARE

pentru nou abonament la

foaia noastră

„OLTEANUL“

cu 1 Iulie st. v. 1909.

Să deschide nou abonament pe jumătatea a doua a acestui an, la care invităm cu toată cinstea și dragostea frățescă pe toți prietenii (amicii) și sprijinitorii foaiei noastre.

În scurtul timp de abea 3 luni — de altcum destul de lung pentru cei înțelegători, cari au ochi de văzut și urechi de auzit, iubitori de adevăr, lumină, pace, bunăînțelegere și frățescă conlucrare (împreună lucrare), s'a putut convinge ori și cine, dintre iubiiții noștri cetitori, că scopul (șinta) noastră nu este numai **banul și înavușirea cu vorbe goale, ci: luminarea și ridicarea iubiiților noștri plugari la locul și starea ce li se cuvine după drept, ear față de ceilalți iubiiții cetitori propovăduirea adevărului și înmulțirea cunoștințelor trebuincioase pentru vieață. Nr.ii ieșiți în tipar pân' acum și cari le stau înainte, mărturisesc aceasta, sunt de prisos, credem, alte dovezi și mărturisiri de laudă.**

Fiind sprijiniți după cuviință și vredni-

dată după aceasta au luat-o la drum către tatăl său, craiul cel bătrân cu mireasa, cu servitorii lui, Lungilă și Ager-Văzătorul, și l'au întovărășit și ceilalți domni cu toții. Pe drum au întâlnit pe Lătilă, l'au luat și pe el cu ei.

Craiul bătrân a început să plângă de bucurie, văzând că feciorul său a fost atât de norocos: nu mai credea să'l vadă nici odată. În curând s'a ținut și nunta veselă trei săptămâni încheiate: la ea au fost poștiți toți domni pe care îi scăpase mirele.

După ce a trecut nunta, Lungilă, Lătilă și Ager-Văzătorul au zis către craiul cel tânăr, că ei iară se duc în lume să-și caute de lucru.

Craiul tânăr însă sta de ei, să rămână la el. „Vă dau, ce poștiți până-ți trăi, și nu trebuie să lucrați nimic“, zise el.

Lor însă nu le-a plăcut o viață trândavă, își luară rămas bun și cine știe, pe unde se bălăbănesc până în ziua de astăzi.

Moșul.

cie vom porni la lucru cu mai mare dor, dragoste și râvnă pentru binele și fericirea iubiițului nostru neam, pe carele dorim și voim să'l vedem ridicat alături cu neamurile mai luminate ale iubitei noastre patrii.

Rugăm deci cu toată stăruința pe toți iubiiții cetitori și abonenți, cari sunt în restanță cu prețul de abonament pe pătrarul trecut al acestui an, ca să binevoiască să-și achite (plătească) cât mai neîntârziat aceasta restanță; ear aceia, cari nu doresc să li să mai trimită foaia noastră, din convingerea proprie, ori din pricina, că i-au omis alții, că nu li-ar împlini dorințele așteptate, binevoiască a ne retrimite acest Nr. dar să nu uite a plăti prețul Nrilor primiți pân' acum, dar neplătiți, că noi ne punem toată puterea voinței și științei în serviciul (slujba) luminării neamului nostru și așa să n'aștepte nimeni să primească foaia în cinste, (de-ageaba), având în vedere zisele sf. scripturi: „Ce ție nu-ți place, altuia nu face!“ adevă, ce nu voiești să-ți faci ție alții, nu face nici tu altora.

Sf. scriptură mai zice: Dreptul de auzul rău nu să teme, dar păcătosul trebuie să roșască, să se rușineze. Cine ce face, lui își face — zice altă zicătoare. Deci, fie-care să fie cu măsură dreaptă și nu se va teme de nimic.

Prețul de abonament rămâne același: pentru anul întreg (dela Nr. 1) cor. 4.— ear pentru a doua jumătate a acestui an cor. 2. bani 50.

În scopul înlesnirii trimiterii micului preț de abonament, sau alăturat la Nr. 13 pentru bunii noștri cetitori câte un mandat postal.

Cine însă nu retrimite acest număr să conzideră (privește) de abonent, ear prețul de abonament se va încassa (scoute) pe altă cale puțin plăcută. Dați fie-cui ce-i al său. Ce primești, să și plătești, și atunci ești cel mai de cinste om, altcum înzadar e supărarea.

Redacțiunea.

NOUTĂȚI.

— Vizita arhiducelui la Sinaia.

Sinaia, 12 Iulie n. — Eri d. a. la oarele 2 și jumătate s'a oficiat în capela catolică din Sinaia un Te Deum. De față au fost: Majestățile Lor Regele și Regina, AA. LL. arhiducele cu soția Sa principesa de Hohenberg, AA. LL. părechia princiară română. La oarelele 11 arhiducele a făcut ministrului austro-ungar la București, Schönburg, o vizită.

La 12 s'a servit un dejun la castelul Peleşor. După dejun a avut loc o preumblare în parcul Peleşor. La oarele 4 m. a urmat o excursiune la Azuga, Bușteni, Predeal.

La Poiana Țapului înalții oaspeți au fost întâmpinați de un cor care a cântat imnul regal.

După excursiune arhiducele a vizitat muzeul monăstirei din Sinaia.

Seara la oarele 9 s'a servit prânzul de gală. Au participat următorii în atară de familia regală, înalții oaspeți și familia princiară română, toți ministrii români aflători în țară, președintele Camerei și al Senatului ministrul austro-ungar cu întreg personalul legațiunii, dignitarii palatului, actualu ministru român la Viena și dl Emil Ghika, fost

representant al României la Viena, generalii Vartiadi, Crăiniceanu, Iarca, prefectul poliției și prefectul județului Prahova.

La prânz M. S. regele a rostit un toast, salutând pe înaltul său oaspe pe pământul României. Alteța Sa a mulțumit pentru cordiala primire ce a găsit în mijlocul populației române.

După dîneu înalții oaspeți, familia regală și princiară română au asistat la reprezentarea de gală, reprezentându-se piesa „Tulipana”. Rolurile au fost jucate de domnișoarele și damele din elită.

Astăzi s'a servit un dejun la care a participat numai M. S. regele Carol și A. Sa archiducele Francisc Ferdinand. Altă persoană oficială n'a fost de față.

După amiază a avut loc o serbare populară cu jocuri naționale. Țăranii români au atras viața atențiune a archiducelui și soției sale prin portul lor pitoresc.

— **Pregătiri** pentru serbarea jubileului Dl major Teodor Max s'a făcut în 4 l. c. la recercarea parochului rom. cat. alegându-se o comisiune de 15 membri pentru organizarea celor de lipsă. În 24 l. c. dimineața se va ținea serviciu divin în biserica rom. cat. după serviciu divin în școala rom. cat. Dl Simion Ienő va aprecia prin o vorbire meritele iubilantului și coralul va cânta imnul național după care apoi în numele societății făgărășene se va ținea o vorbire. După terminarea programului stabilit se va ținea prânz comun în onoarea iubilantului.

— **Petrecerea** ce au arangiat-o directorul spitalului comitatens în onoarea spitalului, s'au ținut în 11 l. c. conform programei statorite. Mai întreg făgărășul au luat parte, unii parte activă, iar majoritatea ca privitori. Timpul au fost admirabil dar și numerii din programă s'au executat în cea mai mare precizitate și spre mulțumirea generală și perfectă a publicului. Foarte cu gust au fost arangiate trăsura de flori a stimatei a d-ne comitelui suprem și mai dragălașă era regina florilor din aceea trăsura.

Detailurile le vom comunica în nrul proximo, de oarece în numărul de față lipsește spațiul. Atât mai amintim că purcedarea practizată de conducători numai corectă nu se poate numi, și e dureros când în afaceri atât de importante, la noi românii tot se face chestie de de partid. Mai mult în numărul viitor.

— **Alegere de episcop la Caransebeș.** La alegerea ținută în 12 l. c. în Caransebeș a fost ales de episcop protosincelul Dr. Tr. Badescu, care au primit 32 voturi, Olariu 22 voturi, s'a dat bilă albă, însuflețirea e mare. — Să știe, că la alegerea primă a fost ales Archimandritul Musta dar alegerea Sfinții Sale ne fiind aprobată s'a făcut altă alegere.

— **Augusta Urdea și Octavian G. Simptiou** anunță cununia lor, care se va celebra Duminecă în 5(18) Iulie a. c. la 5

oare p. m. în biserica cea nouă din Cernatul Săcelelor.

Primească și din parte-ne tinera păreche sincerile noastre felicitări. — Să fie într'un ceas bun.

— **Spre orientare.** Inscriserile la gimnaziu din Făgăraș s'a început deja cu finea anului școlar expirat și se vor continua în 1, 2 și 3 Septembrie dela 9—12 oare ant. m. în cancelarie directorului. Scolarii înscriși au a plăti 12 coroane 10 fileri taxa de înscriere, lasă documentele la direcțiune și primesc atestatul de înscriere. Până inclusiv în 4 Septembrie au a se prezenta la profesorul de clasă, căci la din contră vor perde nu numai dreptul de înscriere dar va fi pierdut și taxa plătită. Inscriserile prin epistole sau prin scrisori nu e permisă. Scolarul trebuie să se prezenteze la înscriere în persoană însoțit de părinte sau tutore. În clasa primă să primește numai acel școlar, care a implinit anul al 9 și nu e mai bătrân decât 12 ani. — La înscriere e a se droduce atestat de botez, atestat despre absolvirea cu succes cel puțin indestulitor și atestat de vaccinare. Acel școlar care nu poate produce atestat despre absolvirea clasei a IV elementară, se poate primi în clasa I gimnazială pe baza examenului de pus cu succes din obiectele prescise pentru a IV clasă element. Taxa de examen e 20 coroane, cari sunt a se plăti anticipative. Toți aceia, cari a ținut în anul școlar expirat școlari în cuartir și cost și dorese ca și pe viitor, au a se prezenta și înștiința la directorul gimnaziului până în 15 August căci numai la cei însinuați concede direcțiunea școlară încuartașirea și și susținerea școlariilor.

— **Alegere de notar.** În comuna frunțașă Uzdin din comitatul Torontalului a fost în 12 l. c. alegere de notar comunal. Între competenți n'a fost nici un român și așa alegătorii cu majoritate de voturi au ales de notar pe dl I. Gersinger, om calificat de origine Svab. Alegerea au decurs în deplină ordine, firește că poate contra voinții celor dela putere. Dacă Uzdinenții s'a pus încrederea în cel ales de sigur, calitățile lui va și da ganța de lipsă; numai laudă merită conducătorii și alegătorii acestei comuni mari românești că interesându-se de afacerile comunale, au obținut un rezultat favorabil în comparație cu jurstările actuali. Cei doi preoți împreună cu corpul învățătorilor și cei intelectuali din comună dau deplină garanță pentru apărarea dreptății și adevărului.

— **Târg de țară.** Se aduce la cunoștința publică că la Mărgineni în 22 Iulie 1909 st. n. se va ținea târg de vite și mărfuri. — Mărgineni 13 Iulie 1909. Primăria comunală.

Adunarea gen. a Reun. fem. rom. gr. cat. din Făgăraș. și jur.

Dela Reun. fem. rom. gr. cat. din Făgăraș și jur primim următorul raport.

Reuniunea fem. rom. gr. cat. din Făgăraș și jur s'a ținut adunarea generală ordinară Sâmbătă în 3 Iulie st. n. a. c. la oarele 3 p. m. în casele D-nei președintă Elisabeta Dr. Pop. Precis la oarele 3 D-nele membre precum și bărbații de consiliu întruniți în număr destul de frumușel au fost salutați de d-na președintă cu calde și frumoase cuvinte. În fuga creonului ni-am putut însemna câteva cuvinte din vorbirea frumoasă a d-nei președ. D-sa a zis cam următoarele:

Onor. adunare generală!

Stim. D-ne și On. Domni!

Dați-mi voe să-mi exprim deplina mea bucurie văzând că în împrejurările de azi va-ți întrunit în număr așa de corăspunzător că suntem în plăcută poziție de a putea aduce concluze valide.

Vă constat că reun. noastră — deși mai modestă la aparință — dar încetșor și fără alaiu, totuși progresează și nu-și uită nici un moment de sublimul ei scop. Mi pare bine și mă bucur din inimă când văd că în sânul acestei reuniuni domnește pacea și buna înțelegerea, căci numai așa ne putem numi demne urmașe ale întemeietoarelor acestei reuniuni de acum 33 de ani trecuți.

Cred și sunt convinsă că fiecare dintre Dvoastră se bucură împreună cu mine văzând cum reun. noastră acum după trei decenii de muncă pacinică și liniștită și-a ajuns ținta, adecă acolo încât își poate începe și îndeplini scopul principal prevăzut în §-ul I. din statute, ajutorarea școlaii. Până acum am fost restrânși a lucra numai pentru întregirea capitalului necesari și recerut de statute de a și putea pune în praxă activitatea, acum însă mulțumită ceriului și bunei armonii ce domnește între membre ni s'a deschis terenul de activitate. Acum trebuie să ne îndreptăm privirea spre școală pentru care am lucrat atâția ani cu dragoste și cu dorință de a ni-o susține și apăra sub ori-ce împrejurări ca și pe cel mai scump tezaur al nostru. Să ne nizuim Dlor și Dnelor după putință a ajutama școala și a-i asigura subsistința, căci numai susținerea asigurarea și prosperarea școlaii a fost idealul reun. la înființarea ei, sper și afirm categorice că cu ajutorul bunului Dzeu și cu concursul Dlor voastre vom avea fericirea a ne vedea „visul cu ochii” — cum zice Românul. — Trebuie să păstrăm cu cumpătate roadele muncii noastre de preste trei decenii să le folosim cu chibzuială și numai în mod potrivit și demn de întemeietorii ca acestei corporațiuni.

Spre ajungerea acestui scop rog îndosebi pe bărbații de conziliu ca buni jiriusconsuli, să binevoiască a ne sta în ajutoriu cu prețitul lor sfat și exemplu.

Depoul general: al adevăratelor MAȘINI de cusut SINGER

se vînd cu cele mai avantajoase prețuri în rate lunare, pre lângă garanție îndelungată. Instrucție gratuită la cusutul mașinei, a broderiei, ca: netedă, rotund, azur, aplicație, congre, spaniol, smyrna etc. etc.

Atelier mechanic de construcție și reparaturi dela cele mai gingașe puști, mașini de cusut și biciclete.

Articli de construcție pentru arme, mașini de cusut și biciclete, în mare alegere.

Făgăraș,
Ulița Beceanului 4.

SARKÓZY JÓZSEF,
montator de arme, mașini și mecanic

Sper și aceea că lărginduni-se acum temenul de activitate, stim. membre vor desvolta în viitor din ce în ce tot mai mult zel și interes, sperez că și numărul membrilor va crește în mod îmbucurător. În fine după ce veți avea buna voință a auzi raportorul casierei, despre starea casei, și raportorul comitetului despre activitatea lui dela adunarea generală din urmă și până azi vă veți convinge pe deplin despre starea reunității noastre până în prezent. Cu acestea salutându-vă de bun venit, declar ședința de deschisă și pun la ordine desbaterea obiectelor din program implorând darul lui Dumnezeu în ajutoriu.

La propunerea Dnui deputat Dr. Șerban aceasta vorbire s'a indus în protocol.

Se cetește prin secretar Apelul nominal la care răspund membrele pres. Se constată a fi numărul recerut de statute și se trece la prot. — Se verifică protocolul adunării generale trecute prin comisiunea constatătoare din membrele Dle Luiza Făgărășan, Maria Cernea și Rev. Iacob Macavei. La ordine înscrierea membrilor nouă. Se înscrie Dna Maria Dr. Șerban și a și solvittaxa de membră fondatoare de 40 cor. A fost primită cu apluze și strigări de: să trăiască.

Dna casieră Lucreția Dr. Micu își cetește raportul despre starea casei. Din acest raport se vede că reun. dispune cu finea anului 1908 de 11.758 cor. 08 bani plasați în Acții la „Furnica” Libele A. A. o sporire față de anul 1907 de 459 cor. 53 bani. Raportul a fost primit de adunare, verificat, de comisiunea aleasă, iar Dnei casieră i-sa dat absolutoriul. Urmează raportul comitetului prezentat de secretariul reun. Andrei Stroia.

Din acest raport se vede că reun. dispune azi de 47 membre și se va mai spori. Comitetul dela adunarea generală ținută în 18 Iunie 1908 și până azi a ținut cinci ședințe, în toate sa petrectat obiectele puse la ordine, și s'a adus concluse în cea mai deplină armonie, toate conclusele în favoru și interesul și spre prosperarea reun. Acest raport asemenea a fost primit de adunare și verificat de comisiune. — Sa pus după aceea la ordine alegerea unui bărbat de consiliu în locul regretatului preot Dumitru Chișierean. Sa primit propunerea comitetului punctul VI din ședința dela 17 Iunie și astfel a fost aclamat Dl Dr. Titu Perția medic în loc.

Ajungând cu pertractarea la eventuale propuneri, țin se amintesc, că mai momentuoasă sa primit propunerea comitetului din 30 Octomvrie 1908 în senzul careia sa pus în aplicare, §-l VI din statute votându-se școalei gr-cat. locale 300 cor. partea competentă din cele 2 terțialități venitelor reun.

Adunarea gen. de azi a primit și a și assignat la cassă spre solvire cele 300 cor., pre anul școl. espirat 1908—9, precum și pre anul școl. viitor 1909—10, ear pre acest an se assignată a se plăti suma de 300 cor. în 1 Iuniarie 1910.

Îshauriate obiectele din program după art. 6, dna președ. închide ședința esprimându-și dorința ca și pre viitor Dnele membre se desvoalte acelaș interes față de reun. se conlucre în deplină armonie și bună înțelegere spre prosperarea ei, că astfel să-și câștige stima și respectul celorlalte reun. surori din loc și din patrie. Se dee Dzeu!

Și sunt convins, că până când reun. noastră va sta sub conducerea înțeleaptă a Dnei noastre președ. va fi scutită de tot reul. Și se și fie!

Raportorul.

Cum și cu ce să ne nutrim?

Sfaturi igienice.

disertație cetită în o adunare generală a despărță mântului Cohalm al «Asociațiunii».

de George Maican, învățator.

(Urmare).

Laptele ca și ouăle e mâncarea cea mai nutritoare, fiind că cuprinde în sine toate materiile, de cariare corpul trebuință spre a se putea desvolta și întări.

Laptele să'l întrebuițăm mai ales fierț în cazul, când nu'l avem dela vitele noastre, pentru că poate fi amestecat cu materii străine.

Smântâna, adevă grăsimă ce se adună deasupra laptelui, din care se face untul, e foarte bună mâncare, atât ca și untul mâncat cu pâne.

Cu cât sunt mai largi la gură vasele, în cari punem laptele și e și locul mai recoros, cu atât se adună mai multă smântâna.

Brânza, proaspătă, moale și groasă, e foarte nutritoare și ușor de mistuit. Ea e o mâncare bună și sănătoasă pentru oricine, fie tânăr, fie bătrân.

Peștii și rachi, sunt o mâncare bună, cuprinzând mai multe materii nutritoare, dar sunt greu de mistuit, să-i mâncăm mai ales în timpurile răci, căci pe căldură dau naștere la multe boale, (dureri de stomac, ba și friguri).

Fasolea, mazărea, bobul și linteia cuprinde nește materii foarte folositoare pentru susținerea sănătății și întărirea corpului nostru; pentru aceea sunt o mâncare tare nutritoare. Înainte de a le pune să fiearbă însă trebuie ținute vre-o 5—6 oare în apă rece. Mâncându-le fierțe și frecate bine sunt mai ușor de mistuit, ca altcum.

Celelalte legumi încă sunt nutreminte sănătoase și bune pentru corpul nostru; dar nu în așa măsură ca să ne putem nutri numai cu ele singure, ci trebuie să le folosim gătindu-le împreună cu alte mâncări, servind astel spre a mai schimba felul mâncărilor noastre din când în când.

Cartofii dintre toate nutremintele noastre, conțin mai puține materii nutritoare, pentru aceea îi vom mânca numai unși bine sau altcum gătiți printre alte mâncări singuri nu nutresc corpul în deajuns. Fierți, rași și amestecați în aluatul de pâne îi dau pânei un gust plăcut, ba o putem păstra astfel timp mai îndelungat fără a se întări ori mucezi.

Ciupercile încă conțin materii nutritoare corpului nostru, dar sunt greu de mistuit fie ele ori de ce soi; ba unele sunt și veninoase, pentru aceea ca să nu ne otrăvim cumva cu ele trebuie mai întâi fierțe bine în apă (pe care o vârsăm) și numai apoi le gătim cum voim.

În chipul acesta otrava iese din ele, putându-le mânca fără teamă.

*

Am vorbit până aici despre mâncările cu cari trebuie să ne nutrim și despre cari ne stau la îndemână, mai fără multă cheltueală.

Am să mai spun, că pentru a se feri omul de boale, trebuie să dea corpului său o mâncare cât mai variată. E dovedit că o hrană compusă potrivit din verdețuri, brânzeturi, lapte ouă și foarte puține cărnuri este mai folositoare sănătății și dă omului vieță.

În cele următoare ne-a rămas să vorbesc despre beuturi ceva, căci în lipsa de ele, mâncările n'ar folosi.

Apa este una dintre cele mai sănătoase beuturi. Ea ajută minunat de bine mistuirea, răcorește corpul nostru în căldurile cele mari și preste tot ajută mult la susținerea vieții noastre.

Vinul e după apă beutura cea mai bună. El e cărja bătrânețelor, căci s'a dovedit că omul cu cât e mai tânăr cu atât să bea mai puțin vin, de vrea să fie sănătos; ear din ce îmbătrânește își poate ținea și crește puterile numai bând vin cât mai des în măsură potrivită.

Bându'l fără cumpăt însă el e trăsnetul vieții, slăbește puterile, turbură mîntea și înecă viața.

Vinul cu cât e mai vechiu cu atât e mai bun. Vinul nou numai nefert ca must e mai folositor.

Cel ce bea vin și voiește să-i fie spre folos, nici odată să nu bea în decursul mesii, ci numai la cel puțin o oară, două, după masă, căci nutrirea începe îndată după masă și îi strică beutura.

Înainte de masă bând un păhărel, mult două, încă ajută, subțind sucil gastric care face mistuirea.

În decursul mesei nu e putrivit a bea, fiindcă nici odată noi nu mâncăm nutreminte lipsite de licuide.

Din toate acestea să vede că vinul beut la vreme și cu măsură e bucuria inimii și veselia sufletului; altcum însă bându'l fără măsură îl face îndrăneț pe om și își dă pe față toate adevărurile până atunci secrete ale sale, cum zice vorba: „din omul, ce din vin se moaic, ies vorbele ca iarba după ploaie”.

(Va urma).

Sfaturi practice.

Zece porunci ale celor cari fac băi.

1. Când ești întărat prea tare nu te scâlda!
2. Când te simți măcar încâtva bolnav nu te scâlda!
3. După nopți ne durmite și încordări mari nu te scâlda!
4. După ce ți-ai împovărat stomacul cu mâncări sau cu beuturi spirituoase, deasemenea nu te scâlda!
5. Mergi la scaldă incetișor!
6. Sosind la scaldă știricește mai întâi adâncimea și felul apei!
7. Desbracă-te cu incetul, apoi intră fără zăbavă în apă!
8. Sai în apă cu capul înainte, sau te cufundă redede cu cap cu tot.
9. Nu rămânea în apă vreme lungă.
10. După scaldă, freacă-ți trupul bărbătește, îmbracăte repede și fă o preumblare nu tocmai lungă.

Pentru a dobândi frași (căpșune) frumoase, plantele respective nu le vom lăsa să devie mai bătrâne ca 2—3 ani, ci schimbând chiar și stratul, le vom sedi cu plante tinere de tot.

Leac pentru friguri. Înainte cu o zi sau două de a ne apuca frigurile, vom lua sare amară, căci e mai eftină și o putem găsi aproape la toată casa.

Punem sarea amară într'un păhar cu apă o clătim bine până să topește și o bem pe neresufate, căci altfel n'are leac.

Este bine să luăm această doftorie pe nemâncate și de mai multe ori.

Când boala a încetat să ne cuprindă, când au încetat durerile de cap și tremurul, atunci vom lua chinină sau coaje de stejar.

Vom pune-o într'un păhar cu apă și-l bem pe nerăsuflăte, ori punem chinina într'o foaie de țigară, facem un cocoloș și-l inghițim într'o lingură de apă.

O doftorie bună e și pelinul, rădăcina ori foi, cât mai multe pisate cu muchia de topor, vom pune într'un vas cu apă să se plămădească vre-o zece oare și când încep fiorii, strecurăm și bem un păhar din apa astfel preparată.

Și dacă frigul n'ar înceta
Fă de mai multe ori așa.

Mijloc pentru arsuri prin fosfor. Toată lumea servindu-se de chibrituri, este necesar a se ști de toți în caz dacă ne ardem rău cu fosfor dela un chibrit ce să facem. Când rana produsă nu este gravă de tot, atunci ajunge de a muia partea friptă în apa în care sa pus magnasie, în caz de lipsă cretă pisată sau chiar cenușe de lemn. Când rana esie mai rea atunci trebuie pusă în apă, care se conține una a douăzecea parte din cantitatea apei, apă de lavelle (dela apotecă) și puțină magnesie. În câteva minute durerea va dispărea.

Băi ferbinte de picioare. Băile ferbinți de picioare sunt mijloc excelent contra congestiunilor (rădicării sângelui) la cap și a tuturor boalelor ce stau în legătură cu ele, precum: durere de dinți, inflamațiune de ochii, curgeri de sânge pe nas și altele. Ca bune sau dovedit și la tot felul de morburii ale picioarelor. Dacă facem băile acestea peste zi, e bine ca în urma lor să facem îndată o preumblare, ca picioarele să nu răcească. Seara vom fricționa picioarele după ce le-am șters bine. Ca efectul băilor ferbinți se fie și mai bun putem să adăugăm apei ceva spirt sau ca o mână de sămânță de muștar sau sare. Mai mult de 20 minute nu e ertat a ținea o baie; la bolnavi și copii 10 minute.

ECONOMIE.

Buruenile.

De când a izgonit Inaltul Ziditor pe Adam din raiu și l'a osândit: »ca pământul să-i producă spini și polomidă, de atunci acea osândă se ține lanț de neamul omenesc.

Nu numai pământul ne lucrat, ci chiar și cel lucrat produce din belșug tot felul de burueni, pe cari nime nu le samână și nime nu le dorește. Ele încă află un pat cald pre pământ, unde cresc, ajung la coacere și-și imprăștie sămânța acolo pe loc, ca să poată crește din nou în anul următor.

Sămânța la unele burueni însă nu rămâne numai acolo pre loc în câmp unde a și crescut, ci se aduce acasă cu celelalte bucate, printre cari a crescut, unde să imblățește, se alege dintre rămășițele bucatelor și se aruncă la o parte sau în gunoiu.

In modul acesta cred unii dintre

plugarii noștri, că s'au ales bucatele și le-au scăpat de sămânța buruenilor. Dar ei să în șeală amar! Pentru că sămânțele buruenilor sunt ca bălaurul din poveste: îi taie un cap și în locul aceluia îi cresc alte 12. Așa stăm și cu sămânțele buruenilor! Le dai la vite, ies din stamacul lor nesdrobite cu ballegile la un loc pentru a ajunge în gunoiu și cu acesta din nou pe locurile sămânate cu bucate. Le arunci în gunoiu, nu se putrezesc, ci ajung cu acesta iarăși în sămânături, cu deosebire atunci, când gunoiul nu este copt destul.

Pentru a scăpa sămânăturile de sămânța buruenilor, nu ne rămâne alt mijloc mai potrivit, decât de a-le stărpi acolo pre câmp, până când înă n'au apucat să facă sămânță și să o imprăștie pentru anul următor.

In privința aceasta înaintașii noștri, ne pot servi de pildă, deoarece ei îndată ce se desprimăvăra se duceau cu toți căsenii la plivitul holdelor și nu lăsau nici un fel de buruiiană neplivită din holde. Vedeau ei bine, că buruenile acele de printre holde, deoparte împedecă firele holdelor de a crește, de altă parte, că acele le țin umbră și le sug din nutremântul lor din pământ, ca și puii eșiți pe lângă firele de cucuruz bunăoară. Ba sunt unele, cum e de pildă polomida, care dacă nu se plivește până înă e tineră, împedecă într'un mod vădit chiar și secerișul, când acela se face cu secerea de mână.

Noi cei de aztăzi, pe cele mai multe locuri nu mai prea vrem să călcăm în urma bătrânilor! Ba că nu ne mai ajunge timpul și pentru plivitul holdelor, ba că ne prea doare mijlocul se stăm toată ziua plecați la plivit, ba că ne lăsăm în nădejde ciururilor (trierilor), ca să ne aleagă sămânța buruenilor; lăsăm de se încuibea buruenile ca răia prin holde, de aceia apoi nici roadele nu ne sunt cum ar trebui să fie.

S'a constatat, că unele burueni crescute prin holde, au nu numai rădăcinile, dar chiar și cotorul mai puternic ca firele de holdă, așa că lor le și trebuie mai mult nutremânt din pământ, ca acelora. Nutremântul acela însă îl substrag ele dela firele de holdă, cari neaflându-l într'un mod îndestulitor, rămân atât firele de holdă, cât și spicele și grăunțele acestora, slabe, mărunte și seci.

Să nu ne prea mirăm dar când auzim pe unii din plugarii noștri vărându-se, că ei nu pot scoate din sămânăturile spicoaselor decât de 3—4 ori atâta sămânță, ca cât a fost sămânată, pe când dacă ar ara mai adânc,

ar gunoi și plivi holdele, mai bine ar putea să scoată de 6—7 ori mai multă. Așa scot pluguri cei harnici, cari lucră mai cu cap! Așa ar trebui să facă cu toții, dacă voesc ca holdele lor să aducă roduri bune și îmbelșugate.

I. G.

Cum vom vindeca aprinderea ugerului la vaci? Observând că ugerul vacii e aprins, ne apucăm mai întâiu și mulgem leptele tot până un picuți. După mulgere numai decât ungem ugerul vacii cu lut muiat în oțet în grosime de un deget și aceasta o facem după fiecare muls și grijim ca acest lut să nu se uște de loc.

Observând însă că lutul începe a se usca îl udăm din nou pe uger.

Făcând așa ugerul cel mult în trei zile se vindecă.

Laptele muls în timpul cât e aprins ugerul, nu e iertat a se folosi la mâncare.

Curgerea laptelui la vaci. Sunt unele vaci, căroro pururea le curge laptele din țată, iar această curgere provine de cele mai multe ori de acolo, ca mușchii dela țată au slăbit.

Dacă laptele curge în urma slăbirei mușchilor, hrănim vaca bine ca să se întărească. E foarte bine dacă vom unge vârful țatălor cu colodiu, leac din farmacie (apotecă) care închide gaura țatei, formând o peliță, care se poate lua cu ușurință, când vom voi să mulgem vaca.

Cântece și strigături populare.

De-ar fi dor pe cât urât
N'ar închepea pre pământ
Dar dor îi mai puținel
Și-i plină lumea cu el!

Floare 'n cui, floare su cui,
Nici fată ca mândra nui,
Că'i cu fața roșcovană
Și la port îi ca o doamnă.
Și cu mersul legănat
Când o văd im fac păcat.

Mult îmi zice maica mie
Să iau fată cu moșie.
Eu am spus la măicuța
Caru și moșia-mi place
Dar cu toanta n'am ce face
Iau una și mai săracă
Numai să fie să'mi placă.

Mândruța cu ochii verzi
Când să joară șă n'o crezi
Căci când zice, zeu și zău
Atunci te minte mai rău!...

Nici o boală nu'i mai grea
Ca doru și dragostea
Că nimica nu te doare
Numai te uști pe picioare.

Asta-i mândra cu papuci
Mândra cu buzele dulci,
Asta-i mândra ține-o Doamne,
Noaptea joacă ziua doarme!

Cine dracu-o mai văzut
Cioară neagră cu albeață.
Fată mare cu mustață!...

Frunză verde de masline
Auzitam mândră bine
Că mai spus cătră vecine
Că eu vin sara la tine
Și nu te scuturi de mine.
Scuturile frigurile

Pe tine și pe mă-ta
Cum nu te poți scutura,
C'am venit numa 'ntr'o sară
M'a știut un sat și-o țară,
Și am venit numa odată
Și m'o știut lumea toată!...

POȘTA REDACȚIUNEI.

Anonimul. În principiu nu primim și nu publicăm manuscrite anonime, dacă insistă la publicarea aceluși articolu apoi dați numele la redacție și după ce vom rectifica unele și altele cu plăcere vom corespunde dorinții.

A. Nu ne ocupăm cu pamflete. Nu e lipsă a a mai disaproba, căci singuri ei disaproabă ținuta și faptele săvârșite. Am spus de mult că e eschisă și imposibila coalitție în forma creată la 6 Aprilie și vezi la adunarea din urmă desbinările. Pentru ce

s'a amintit în vorbirea epochală din partea părintească numai tata. Nu ne impoartă, adresează-te la isvor dacă voiești să ști. Altcum în atari cestiuni crută-ne în viitor cu întrebări.

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

Un învățăcel

cu pregătire de 2 clase gimnaziale, sau reale să primește în condițiuni favorabile la Tipografia română din loc.

Văpsitorie artistică de firme.

Subsemnatul am onoare a aduce la cunoștința mult Onor. public din loc și dela sate, că mam stabilit aci în Făgăraș, ulița Podului sub nr. 46, și am deschis un

ATELIER de VĂPSITORIE ARTISTICĂ,

în care să lucrează totfelul de văpsitorie ce aparțin de bransa aceasta, în stil artistic, durabil, frumos, atrăgător și cu gust pre lângă prețurile cele mai ieftine, firme: pentru comercianți, institute, profesioniști și școli, embleme, decorațiuni de teatru, inscripții pe steaguri ș. a., precum și văpsitul bisericilor (temple), totfelul de aurituri, icoane sfinte, tablouri de suvenir, desenuri pe sticlă, pe pânză, pe blech, pe porțelan și pe lemn simplu și artistic.

Rog pe On. public a mă onora cu prețuitele comande și mă voi sili a satisface cu punctualitate și mulțumitor, sunt cu stimă patriotică

RIGLY JÁNOS,
văpsitor artistic.

2-6

JOSIF ROSENBAUM

CIASORNICAR și GIUVAERICAL,
Făgăraș, Piața mare, Francisc Iosif nr. 17.

Recomandă Onor. public magazinul său bogat asortat cu totfelul de oroloage de buzunar din aur, argint și nickel, de părete cu ornament, perpendiculare, trezitor etc. precum și Omega, Intact, Triumph, Urania etc. pentru care garantez până la 4-5 ani.

Mare asortiment de Brillant, Diamant și Jiuvaricale din aur și argint, și articole de argint de China. — Obiecte astronomice. — Prețuri ieftine. —

NB. Obiecte vechi de aur și argint cumpăr sau schimb cu nouă.

IOSIF ROSENBAUM,
ciasornicar și giuvargier.

Zarafie și Trafica de tutun

a lui

DUMITRU POPP DEGENARUL

în BRAȘOV, Strada Hirscher Nr. 4.

Are onoare a aduce la cunoștința On. public din Țara Oltului și din împrejurime, că mi-am schimbat localul de

ZARAFIA și Trafica de tutun

în vecinătate de unde am fost, tot în aceea parte a străzii (Strada Hirscher Nr. 4. Brașov) și mă rog de Onor. clientela a îi cercetat și pe viitor, ca și până acum din partea compatrioților Olteni, căci mă voi sili a satisface cerințele On. public cu toată acurățea.

Zaraful: DUMITRU POPP Dejenarul.

TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA POPORULUI

Făgăraș, Vár-tér Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orășănesc.)

Esecută totfelul de tipărituri, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii, chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circulare, învătări, programe, bilanțuri, acțiuni, conturi, blanchete, note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete funebre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere și în colorii, cu prețurile cele mai moderate.

La tipografie se află pentru ambele confesiuni tot felul de tipărituri oficinoase pentru agendele bisericesti și scolare; cărți de școală și de literatură populară, reevizite de scris, etc

Comandele din afară se efeptuesc repede.

Sprrijiniți instituțiunile românești!

Cu stimă
CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.

Anunțuri, inserțiuni și reclame
se primesc cu prețuri reduse la administrația
țoaiei „Olteanul“ în Făgăraș la tipografia C. Pop.

Unica prăvălie de
vânzare

a Oroloagelor

„UNION“ HORLOGERE

HARTMAN KAROLY,

ciasornicar artistic.

Făgăraș, ulița Becleanului Nr. 3.

DEPOSITE: de ciasuri de buzunar, de părete, deșteptător, perpendicolar, de cancelarie. Diferite lanțuri, de nickel și argint.

Articole optice: zwickeri, ochilari, după ordin medical
Obiecte de aur și argint de
China și de Astronomie.
Cu prețuri ieftine.

Esecută și cele mai gingașe
— REPARATURI. —
La oroloage reparate se dă
garanție dela 2-5 ani.
Instalează ciasuri în turn și
pe edificii, cu prețuri ieftine.

A apărut:

CÂNTECE DIN LUMEA VECHIA

culese de Gh. Tulbure. Se află de vânzare cu prețul de 40 fil. la tipografia C. Popp.

Protocoloale de Bancă

de toate operațiunile se află de vânzare și COALE pentru cărțile fonduare la tipografia mea cu prețuri reduse.